

GLEDALIŠKA SKUPINA BOLDRIK

Ustvarjalni ogenj v mrzli dvorani

V dvorani grosupeljskega kinosa se ob četrtkih že nekaj časa zbira skupina mladih, ki radi preskušajo svoje igralske talente na odrskih deskah. Skupina se je poimenovala Boldrik II., spoznali pa smo jo že, ko je nastopala z igrano Plešasta pevka in Stevardesa. Njeno delo usmerja režiser Igor Gruden, drugače diplomirani ekonomist, ki nam je skupino tudi predstavil.

NS: Koliko časa skupina obstaja? Kako je sploh prišlo do njene ustanovitve?

IG: Že pred približno deseti leti je bila v Grosupljem gledališka skupina, ki je razpadla. Dala pa je idejo za novo, ki je nastala v krogu prijateljev, članov nekdanje mladinske revije TNT, ki so se jim priključili še novi člani. Sprva jo je vodil Goran Gluvič, pred leti pa sem prevzel vodstvo jaz. Skupina ima za sabo tri igralske sezone.

NS: OD kod ime Boldrik II. Ali boste tudi letos nastopali pod tem imenom?

IG: Ime Boldrik smo prevzeli po imenu služabnika iz angleške humoristične nadaljevanke Črni gad. Boldrik je bil zanemarjen, neumen, bil je služabnik služabnika. Posebna razloga, zakaj smo izbrali ravno to ime, ni. Predvsem zato, ker je sama nadaljevanke zelo kakovostna, pa tudi Boldrik dobro zveni. Zakaj Drugi? Služabnik je bil Prvi, mi pa smo Drugi. Seveda bomo tudi letos nastopali pod tem imenom.

NS: Kako obsežna je grosupeljska skupina, od kod so mladi, ki jo sestavljajo in kako »pridni« so? Se udeležujejo vaj?

IG: Poleg režiserja so v skupini še inspicient, ki pomaga režiserju, pri nastopih skrbi za rekvizite, pošilja igralce na oder..., tehnični mojster, pomočnica režije, ki vodi ogrevalne in govorne vaje in seveda igralci. Teh je trenutno 14. Večinoma so »stari« igralci, nekaj pa je tudi novih članov. So pretežno iz Grosupljeva pa tudi Šmarja-Sap in Ponove vasi. Udeležba na vajah je povprečno devetdesetodstotna. Temeljimo na tem, da bi se na vajah zabavali in se dobro imeli, saj je to psihološka osnova za učinkovitost. Igralec naj bo čimbolj svoboden, kar pa vseeno zahteva določeno mero resnosti, za katero upam, da bo naraščala z vsako naslednjo vajo.

NS: Ste z njimi strogi in uveljavljate svoje poglede na gledališče, ali pa so predstave skupinsko delo, ki raste z idejami vseh – ali vsaj aktivnejših članov?

ID: Če sem strog, je to izhoda v sili, ki je posledica neresnosti. Drugače pa poskušam biti čimbolj demokratičen. Držim se sicer osnovne ideje o predstavi in tega, kaj naj predstava pove. Namenoma pa je igra zastavljena tako, da je odprta tudi za ideje drugih članov. Določene zamisli predebiteramo in, če se večina z idejo strinja, jo poskusimo realizirati na odru. Sele takrat se vidi ali je izvedljiva, ali spada v kontekst, in od tega je odvisno, če jo vključimo v predstavo ali ne. Se pravi, da je igra vsaj delno skupinsko delo, kar mi je všeč.

NS: V kakšnih razmerah delate? Imate občinsko finančno podporo?

IG: Delujemo v okviru kulturnega društva Grosuplje, ki je del ZKO. Le-ta nas tudi financira, toda finančna pomoč je dokaj skromna. Naj navedem za primer, da smo lani za predstavo Stevardesa dobili le sto DM. Ne pristajamo na izgovore, da denarja ni. Napačna je le

razporeditev denarja, namenjenega za kulturo. Našo zahtevo lahko podkrepimo s predlansko udeležbo na Linhartovem srečanju amaterskih igralskih skupin, kjer smo nastopili z igro Plešasta pevka. Glede razmer pa tole: dvorana je v primerjavi z drugimi gledališči v manjših krajih zadovoljiva. Imamo nekaj reflektorjev, nastavke za spuščanje rekvizitov, ... Problem nam povzročajo zvočniki, potrebovali pa bi še več pomagal. Najhuje je, da je dvorana nezakurjena in zaradi mraza težko delamo. Kljub večkratnim prošnjam ni nobenega učinka.

NS: Kako vi sami združujete svoj poklic in delo v gledališki skupini? Od kod vaša gledališka angažiranost?

IG: Delam v GPG kot vodja manjšega oddelka v inženiringu. Služba ne vpliva na moje delo režiserja. Ko delam za službo, se ne ukvarjam z gledališčem in obratno. Moje navdušenje za gledališče se je začelo pri branju knjig. Že kot otrok sem zelo rad bral. Kasneje pa so me začele zanimati tudi druge umetnosti, najbolj film in gledališče, ki lahko povesta največ stvari na ogromno načinov: z glasom, svetlobo, gibi, ... V bistvu daje film še več možnosti. Ker pa film zahteva veliko več denarja, pripomočkov, sem se odločil za gledališče. Poskušam realizirati ideje, ki izvirajo iz mojih pogledov na umetnost in življenje. Nočem zavestno operirati z ideologijami, česar se loteva veliko gledaliških tekstov, pač pa ravno obratno. V predstavo vključim nekaj likov, ki ironizirajo ideološke prakse (totalitarizem) zaradi pojavnosti same. Ideje dobivam ob gledanju nekaterih znanih igralcev. Iz njihovih vlog »izrežem« zanimive pojave, jih potenciram in dobim nekaj čisto novega.

NAŠE JEZIKOVNE PRAVICE

Naj bo Višnja gora!

Očitano mi je bilo, da so nekatera moja jezikovna pojmovanja premalo sodobna (glede na najnovejši Slovenski pravopis 1, Pravila). Morebitna bralka ali bralec naj to upošteva.

Jezikoslovno nesporno eminentnemu teamu pod vodstvom uredniškega odbora, ki ga sestavljajo J. Toporišč...et al., se je zapisal tudi paragraf 70 na 19. strani zgoraj omenjene knjige. Tam stoji zapisano, da v (večbesednih) naselbinskih imenih pisemo vse sestavine z veliko začetnico, izjeme pa da so le neprvi predlogi in samostalniki vas, mesto, trg, selo (če ne stojijo na začetku imena).

Po tako poenostavljenem pravilu moramo sedaj pisati Ivančna Gorica, Višnja Gora, čeprav smo dosedaj povsod pisali le Ivančna gorica in Višnja gora. Pisanja gorice in gore z malo ni narekovala kaka kaprica jezikoslovcev oz. učiteljev, pač pa (etimološki) spomin na nastanek obeh dvobesednih imen, ki so ga ti ljudje uveljavljali. Upravičeno je namreč mogoče domnevati, da tako pri Višnji Gori kot pri Ivančni gorici v času nastanka imen tam ni bilo nobene Gore ali Gorice (kot imen kraja), ki jima bi bili naknadno dodani še Ivančna ali Višnja. Dvobesedno poimenovanje kraja se je pojavilo hkrati, in ker je gorica (ali pa gora) čisto navadno občno ime, smo ga tudi zmeraj pisali z malo.

Za kogar ta argument ni zadosti tehten, naj prouči še primer Dedni dol. Po omenjenem paragrafu moramo pisati seveda Dedni Dol. Naj v zvezi z njim napravim nekaj analogij. Prebivalcem moje vasi je poznano lastno ime Bčnikov Dol ali pa tudi t. i. Babji Dol (po sedanjem pravopisu – to je sicer že paragraf 73 – bi oba Dola morali pisati z malo). V zbornem jeziku ne vidimo vse dednim dolom in npr. Bčnikovim Dolom nobene večje razlike. V narečju pa se reče: iz Dedn'ga dalā, toda: iz Bčnikov'ga Dula. Mar so si ljudje kar izmišljali take različice? Nikakor ne. Da prihajamo iz Dula, rečemo, če pridemo iz kraja ali nekega območja, ki se lahko imenuje samo Dol; kadar pa pridemo iz kraja, ki se sam zase nikoli ni imenoval samo Dol, pač pa zmeraj v povezavi s pred njim stoječim pridevnikom, pa rečemo: ...dalā, se pravi: iz Dedn'ga dalā. Ker (vsaj) dolensko narečje ločuje take stvari, bi jih lahko tudi obravnavani pravopis z ustreznimi pisavo velike začetnice.

Menim, da gre pri pisanju imen Višnja Gora in Ivančna Gorica za očitno nasilje nad sedaj uveljavljeno rabo velike začetnice, zato predlagam pišočim, da se držijo uveljavljene.

TONE GROSELJ

NS: In kaj – končno – pripravljate zdaj?

IG: Igra nima naslova. Je avtorski produkt, ki ga povezuje rdeča nit, zgodba o gledališču. Ta poteka skozi prikazovanje različnih gledaliških elementov od giba, glasu, ki stalno naraščajo. Vrhunec doseže predstava s tekstom. Igralci se skozi igro naučijo zavedati določenih dejavnikov v gledališki uprizoritvi, kar pa je dobro tudi za gledalca. Ni mišljeno kot lekcija, pač pa kot samostojno integrirano delo, ki ves čas deluje na gledalceve čute in zbujaja v njem zadovoljstvo. Na primer, če je prizor dobro odigran in dobro uvrščen v kontekst, so zadovoljni vsi: gledalci, igralci in režiser. Naše gledališče vključuje tudi elemente grškega gledališča, ki se navezujejo na zgodbo.

ANA KRIZNAR

ŠPORTNIKI LANSKEGA LETA

Podelitev priznanj za športne dosežke

V petek, 21. decembra, je bila v kulturnem domu na Grosupljem podelitev priznanj najuspešnejšim športnikom preteklega leta. Slovesno podelitev je spremljal kulturni in športni program. Program so izvajali: nonet KD Videm-Doberpolje, trio Marjana Skubičica, plesna para športnoplesnega kluba Kazina, gimnastična sekcija ŠSD Louis Adamič iz Grosupljeva in karate sekcija iz Ivančne Gorice. Prireditelj je organiziral in izvedla Zveza športnih organizacij Grosuplje. Po prispelih predlogih je predsedstvo ZSO izbralo športnike, ki so prejeli zaslužna priznanja.

Edis Hrustanovič, član ŠSD Šmarje Sap, je poleg drugih uspehov osvojil še tretje mesto finalu republiškega pokala za mlajše pionirje. Tekmoval je v metu žogice.

Irena, Roman, Katja, Alenka, Breda in Ana v lanskoletni uprizoritvi »Stewardese« Milana Jesiha v režiji Igorja Grudna. Gostovali so tudi na Igu, v Ivančni Gorici in Šmarju-Sap.

IZ TONETOVE TORBE

Kolodvorska mast bi Bahnhofstrasse

Kako ste kaj preživeli vse te debele praznike, ljubi moji? Mogoče bolje kot prejšnja leta? Letos so vam praznike prvič voščili tudi iz vsemočih političnih strank. Izvršni svet vam je baje okrancjal, resda z denarjem krajevnih skupnosti, in posredno z vami, center Grosuplje, kar šteje za velik delovni uspeh. Demos vam je pripravil nadvse uspešen plebiscit itd. Kaj bi našteval, en sam velik uspeh na vseh področjih. Upam, da ste v teh trenutkih, tako pomembnih za našo sveto in bogato prihodnost, tudi vi tako ponosni, kot sem jaz. Včasih ponoči vstanem, razmišljam, in si ne morem kaj. Debele solze sreče se mi trkljajo po licih. Potem zopet srečno in mirno zaspi. Saj vem, da nad demosom bedi Demos.

Ne razumem svojega prijatelja literata, ki je ob plebiscitu v celem Grosupljem naštel samo šest zastav in sedaj vsem, ki ga hočejo poslušati, trobi na ušesa, kako da smo neponosni, nezreli. V Švici, pravi, za vsako malenkost visijo zastave. Mi pa da smo nekulturni, nevzgojeni, nič ne zastopimo, želimo pa kar svojo državo. Ne razume novih časov in demokracije, ki prihaja. Je zastava sploh bistvena? Pa še zvezdo ima na sredi. Je Demos še ni uspel brccniti dol, čeprav si krepko prizadeva. Tako bi si spet pridobil novo točko v svojem novem boju.

Prav tako ne zastopi novih časov tudi drugi prijatelj, ki drgne hlače v občinskem parlamentu in se gre politika. Pravi, da je naš vrli župan poslanec govoril o prihajajočem plebiscitu in pri tem pozabil, da je župan nas vseh. V vsakem stavku da je skorajda omenil zasluge Demosa. Je, kako pa, zakaj bi se pa sprenevedal tako kot tisti, ki sedaj hodijo k maši. Včeraj so bile cerkve prazne, danes so polne. Letos sta morali biti polnočnici kar dve, da sta sprejeli vse »nove« vernike. Jaz osebno nisem tako črnogled, vidim, da smo Slovenci tudi zviti, to je pa eden od pogojev, da preživimo. Postajamo boljši od Srbov.

Če prav vidim – zadnjič smo namreč imeli deveto politično debato v gostilni – ljudje mislijo, da bo naša nova krščanska demokracija preveč dobro poskrbela za našo prihodnost (beri svojo prihodnost). Verouk bodo spravili v šole, liberalce, ki so – že po njihovih predvornih izkušnjah – hudicvi nasledniki boljševizma, bodo žgali v peklu, obenem pa se povezali s kmečko, oziroma ljudsko stranko. Neokonservativizem je na pohodu. Hvala Bogu, »in vendarle se premika«. Gremo v Evropo, kajne?

No, in za to tudi gre. Moramo se pripraviti za pot. Tudi v naši občini, da ne bomo vedno med nerazvitimi. Za to imamo vse šanse, pravi moj prijatelj Fonzi, ki ima vedno nove in nove konkretne ideje, ne pa tako, pravi, kot nova oblast, ki razen načrtov in obljub ni še ničesar naredila, na oblasti pa bo kmalu eno leto. Fonzi meni, da bi morali Kolodvorsko ulico takoj po evropsko preimenovali v Bahnhofstrasse. Ker je blizu železniške postaje, ima vse možnosti, da se ta ulica spremeni v bodočo mestno promenadno ulico. Fonzi misli tudi za naprej. Na taki ulici, pravi, mora biti tudi pravi mestni kupleraj. Za to bi bil najbolj primeren hotel, ki ga bo potreboval bodoči Grosuplje-city. Občina rabi denar in tako bi bilo najbolje, da svojo zgodbo, ki je na ulici tudi najbolj impozantna, odda v najem za kupleraj. Tako bi dobili v mestu hotel, kupleraj, denar, oživili bi gospodarsko dejavnost, zaposlili ženske, predsednik izvršnega sveta pa bi avtomatsko zmanjšal število zaposlenih na občini. Šest muh na en mah.

Ja, ni kaj reči, Fonzi ima ideje. Pravi, da razmišlja še naprej, da bo občini v veliko pomoč in da ima še veliko konstruktivnih predlogov za razvoj vseh področij, od gospodarstva do kulture. Problem da je v tem, da novi politiki in gospodarstveniki nič več ne hodijo v gostilno, tako kot je bilo to v starih časih. Včasih je bil parlament tam in tam se je delala politika, politiki pa so bili v neposrednem stiku z občani. Tudi to kani Fonzi spremeniti.

Bog mu požegnaj, važno je, da nam bo bolje pa če za to poskrbi magari Fonzi namesto Demosa. Meni je vseeno, važen je okrogel trebuh. Kaj pa pravite vi?

Važno je, da prihajajo novi čas in nov red. Samo psov, ki grizejo, se pazite. Tako kot v tistem vicu, ki si je sprehajalec na plankah ob hotelu hotel ogledati plakat. Na pločniku ob plaku pa je renčal velik pes. Mož vpraša hotelirja, ki je stal ob vratih: »A vaš pes grize«. Ta mu odvrne: »Ne.« Mož zato odločno stopi na pločnik, pes pa ga ugrizne. Jezen nedere mož hotelirja: »Pa ste dejali, da ne grize.« Hotelir se nasmeje in odvrne: »Moj ne, moj je doma.«

Jutri bo zopet nov dan, Grosuplje pa še vedno stoji. Jejite, živite, ljubite se in sovražite. Pojdite v life (bife), pravi Marko Crnkovič. Fonzi pa pristavlja: »Tam se dela politika«. Na zdravje!

vaš TONE TORBAR

BOŽO STARAŠINIČ